

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Nyitrai Károly Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a Gáli Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen szerződés teljesítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2017. november 29-én kelt 27.G.44.555/2016/11. számú ítélete ellen a felperes által előterjesztett fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 500.000 (ötszázezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

1.

A felperes keresetében elsődlegesen 85.614.300 forint bánatpénz, másodlagosan 62.498.439 forint kötbér és annak 2015. május 29-től járó törvényes mértékű kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Kérte kötelezni további 13.335.000 forint és annak 2015. augusztus 25-től járó késedelmi kamata megfizetésére közvetítési díj címén, valamint 17.462.607 forint, és abból 4.191.673 forint után 2015. május 12-től, 4.000.070 forint után 2015. június 16-tól, míg 9.266.864 forint után 2015. július 14-től a kifizetésig járó, a mindenkori jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetésére megbízási díj címén. Előadása szerint munkaerő közvetítésre kötött megbízási szerződést az alperessel, aki a szerződést felmondta. Az erre az esetre kikötött összeg valójában kártalanítás figyelemmel arra is, hogy a 11. pontban foglalt rendelkezés nem minősül még a felmondás korlátozásának sem, de ha annak is minősülne, arra a Ptk. 6:278. § (4) bekezdése lehetőséget ad. A közvetítési díj címén előterjesztett igény vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a szerződés 18. pontja értelmében a felperes az átvett munkavállalókért fejenként 250.000 forint + áfa közvetítési díjat tartozik megfizetni. A megbízási díj címén előterjesztett igénnyel összefüggésben állította, hogy az alperes nem egyenlítette ki hiánytalanul az utolsó három hónap számláit.

2.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. A bánatpénz, illetőleg a kötbér címén előterjesztett igény kapcsán arra hivatkozott, hogy a szerződés 11. pontjában a felek a felmondás jogát kizárták, ezért a rendelkezés jogszabályba ütközés okán semmis, melyből következően az egyébként jogszerű felmondás szankcionálása sem lehetséges. A közvetítési díj kapcsán arra hivatkozott, hogy az azt előíró rendelkezés nem hatályos, így ahhoz jogkövetkezmény nem fűződhet, továbbá álláspontja szerint az a Munka Törvénykönyve 216. § (3) bekezdésének a) pontjába ütközik, ezért érvénytelen. A megbízási díj kapcsán rámutatott, hogy a felperes nem bizonyította az e körben történt teljesítését.

3.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 5.000.080 forint perköltséget.

3.1.

Határozatának indokolásában tényként állapította meg, hogy a felek 2015. január 20-án – egy korábbi határozatlan idejű szerződést követően – 2015. január 1. napjától 2018. január 1. napjáig terjedő határozott időtartamra megbízási szerződés kötöttek munkaerő-kölcsönzés tárgyában. A szerződés alapján az alperes mint kölcsönbe vevő meghatározott munkakörökre legalább 60 munkavállalót kölcsönöz, valamint további szolgáltatásokat, így sajtó- és médiafigyelést, stratégia menedzsmentet, személyügyi feladatok rendszerezését, HR tanácsadást, munkaerő-gazdálkodást, szórólapkészítést és adminisztrációt vesz igénybe a felperes mint kölcsönbe adó részéről.

A szerződés 12. pontja értelmében a kölcsönbe vevő díjat köteles fizetni a kölcsönbe adónak, a nettó megbízási díj a kölcsönzött munkavállaló teljes bérköltségéből, valamint a szerződésszerű teljesítéssel összefüggő költségekből és kiadásokból tevődik össze. A szolgáltatói díj mértéke 10.000 forint meghatározott munkakörökben. A 13. pont szerint a megbízási díj a következő szolgáltatásokat tartalmazza: kijelölt HR tanácsadó és asszisztens, kapcsolattartás a partner cégvezetőjével, teljes toborzási folyamat bonyolítása a kölcsönvevő kérésének megfelelő jelöltekre a kölcsönvevővel közösen bonyolított kiválasztásra, részvétel a felvételben, a pályázatok előszűrésében, hirdetések feladása, megjelenítése a különböző médiákban meghatározott összegig, a toborzási folyamathoz szükséges eszközök használata, bérszámfejtés, ügyviteli adminisztráció, NAV felé be- és kijelentések, TB-ügyintézés, munkaügyi igazolások elkészítése, folyamatos munkaügyi kapcsolattartás, üzemorvosi alkalmassági vizsgálatok elvégzése és nyilvántartása, munka-, tűz- és balesetvédelmi alapoktatás, kapcsolattartás a cégvezetés részéről a különböző gazdasági, pénzügyi, operatív tervek, ötletek megbeszélésére, bevezetésére vonatkozóan, megbeszélés alapján OKJ-s képzéssel egybekötött munkavégzés bonyolítása, közös HR projektek.

A 15. pont alapján a kölcsönbe vevő minden hónap 10. napjáig köteles megfizetni a kölcsönbe adó részére, számla alapján a kölcsönzött munkavállalók tárgyhó első napján érvényes létszáma és teljesített, leigazolt óraszámok alapján a megbízási díjat.

A 11. pont szerint a szerződést a felek 2015. január 1-jétől 2018. január 1-jéig határozott időtartamra kötik. A szerződés az alábbi esetekben szűnhet meg: a) bármelyik fél jogutód nélkül megszűnik, b) bármelyik fél jelen szerződést a másik fél súlyos szerződésszegése – különös tekintettel a fizetési kötelezettség megsértésére – miatt azonnali hatállyal felmondja, c) közös megegyezéssel. A felek a határozott időtartam előtti, bármely fél részéről történő felmondás esetére meghíúsulási kötbért kötnék ki, mely esetben kölcsönbe adó és kölcsönbe vevő a megállapodás időtartamának első évében három havi, a megállapodás második évében kettő havi, míg a megállapodás harmadik évében egy havi átalánydíjnak megfelelő összegű meghíúsulási kötbér megfizetésére kötelesek. A kötbér megfizetése a felmondás kézhezvételétől számított 30 napon belül esedékes.

A 18. pont értelmében a kölcsönbe vevő kötelezettséget vállal arra, hogy a ... Cafe Budapest munkavégzési helyen annak üzemelése alatt a foglalkoztatott munkavállalókat kölcsönbe adón keresztül, csak és kizárólag a felperes neve-n keresztüli munkaerő-kölcsönzésben foglalkoztatja. A kölcsönbe vevő kijelenti, hogy más foglalkoztatási formát, illetve más kölcsönbe adóval munkaerő-kölcsönzésre irányuló vállalkozási szerződést nem köthet. Amennyiben a kölcsönbe vevő a jelen pontban vállalt kötelezettségét megszegi, úgy köteles a szerződés 11. pontjában meghatározott kötbért megfizetni a kölcsönadónak. Ha és amennyiben a kölcsönzött munkavállaló foglalkoztatása azért szűnik meg, mert a továbbiakban a kölcsönbe vevő saját állományú munkavállalóként vagy bármilyen más módon (így különösen más munkaerő-kölcsönző cégen keresztül kívánja tovább foglalkoztatni), így a kölcsönbe vevő köteles kölcsönbe adónak közvetítési díjat fizetni. A

közvetítési díj 250.000 forint/fő + áfa. Ezen közvetítői díj a határozott időtartam után léphet életbe. Felek megállapodnak abban, hogy a határozott idejű jogviszonyuk alatt a kölcsönbe vevő a kölcsönzött munkavállalót saját állományú munkavállalóként semmilyen formában (így más munkaerő-kölcsönző cégen keresztül sem) sem veheti át. Ezen rendelkezés 2018. január 1-jétől lép hatályba.

Az alperes a 2018. április 28-án kelt levelével a szerződést 60 napos felmondási idővel felmondta, azonban a felperes azt jogellenesnek értékelte arra hivatkozással, hogy a határozott időtartamú szerződést felmondással megszüntetni nem lehet.

3.2.

Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában megállapította, hogy a felek a Ptk. 6:272. §-a szerinti megbízási szerződést kötöttek.

A Ptk. 6:278. § (1) bekezdése és (4) bekezdése felhívását követően rögzítette, hogy elsődlegesen azt vizsgálta, hogy a felek a szerződésben kizárták vagy jogellenesen korlátozták-e a felmondási jogot. A szerződés 11. pontjának értelmezése körében kifejtette, hogy a megszűnési okok nem példalózó jelleggel kerültek felsorolásra, amely következik a megfogalmazásából ("jelen szerződés az alábbi esetekben szűnhet meg"), továbbá abból, hogy a felek a határozott időtartam előtti felmondás esetére megghiúsulási kötbért kötöttek ki. Utalt arra, hogy egy ügyvédi közreműködés nélkül megkötött szerződés esetében ugyan nem perdöntő a szóhasználat önmagában, de a kötbér fogalmából annyi a köznyelvben is ismert, hogy az valamiféle jogellenes magatartás szankciója, amely tehát arra utal, hogy a felek jogellenesnek tartották a szerződés rendes felmondását. Ezzel áll összhangban a felperes felmondást követő azon nyilatkozata is, hogy jogellenesnek nevezte a felmondást arra hivatkozással, hogy a szerződés rendes felmondással nem szüntethető meg. Ebből következően a kihallgatott tanúk jogértelmezésének nincs jelentősége, különösen a felperesi munkavállalóénak, aki nyilvánvalóan nem értéktelen és elfogulatlan az ügyben.

Az EBH2006.1510. számú határozatra is utalással kifejtette, hogy a felmondási jog korlátozása nem terjedhet odáig, hogy a felek a szerződés teljes időtartamára kizárják a felmondás gyakorlásának lehetőségét. A felmondási jog kizárása semmis, így arra nem alapíthat jogot a felperes sem bánatpénz, sem kötbér címén. A bánatpénz kapcsán megjegyezte azt is, hogy az az elálláshoz és nem a felmondáshoz kapcsolódó jogintézmény, bár a rendes felmondási jog kizárása miatt egyébként sem lenne értelmezhető.

A szerződés közvetítési díjra vonatkozó 18. pontjával kapcsolatban rámutatott, hogy a Munka Törvénykönyvének alperes által hivatkozott rendelkezése nem zárja ki azt, hogy a kölcsönvevő díj fizetését vállalja arra az esetre, ha a munkavállaló a munkaviszony megszűnését követően a kölcsönbe vevővel létesít munkaviszonyt. A felek szerződése azonban egyértelműen akként rendelkezik, hogy a határozott idő lejártáig az alperes semmilyen módon nem veheti át a felperesi munkavállalókat. Ezt egyértelműen kifejezésre juttatja a 18. pont első két bekezdése, amikor rögzíti, hogy – a vezetői szintű munkavállalókat kivéve – az alperes kizárólag a felperesen keresztül, munkaerő-kölcsönzés útján foglalkoztatja dolgozóit. A felek a tilalomra figyelemmel értelemszerűen díjfizetési kötelezettséget sem kötöttek ki erre az időszakra, csak a 2018. január 1-je utáni időszakra, amely egyértelműen megállapítható a (3) bekezdés harmadik mondatából és következik a 2018. január 1-jéig fennálló tilalomból is. A hivatkozott előírás tehát nem teremt jogalapot arra, hogy a felperes a 2018. január 1-je előtt átvett munkavállalók után közvetítési díjat követeljen.

Az elmaradt megbízási díj kapcsán rögzítette, hogy a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy a megjelölt összegű megbízási díjra jogosult, azaz az állított szolgáltatásokat a perbeli szerződés keretein belül ténylegesen nyújtotta az alperes számára. A felperes a bíróság felhívása ellenére bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, melyre tekintettel az ezen a címen előterjesztett igénye sem alapos.

4.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben kérte annak megváltoztatásával a keresetének megfelelő döntés hozatalát. Hivatkozása szerint a bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, így az ügy érdemében hozott határozata jogszabálysértő és megalapozatlan. A felek a felmondás jogát nem zárták ki, mivel arról írásban kellett volna megállapodniuk, és az nem következik a szerződés 11. pontjából sem, ami kifejezetten tartalmazza a felmondás esetkörét is. Mindebből az következik álláspontja szerint, hogy okszerűtlen módon zárta ki az elsőfokú bíróság a bizonyítékok köréből a kihallgatott tanúkat. Utalt e körben arra is, hogy a szerződéses megállapodásokat elsődlegesen a tartalmuk és nem a formájuk alapján kell értelmezni, és a Ptk. XVII. fejezetének indokolása szerint a szerződés értelmezése során figyelembe vehetők a felek szerződéskötés során tett nyilatkozatai is.

Okszerűtlen és megalapozatlan az a megállapítás, hogy a felperesi munkavállaló tanú nyilvánvalóan nem érdektelen és elfogulatlan az ügyben, mivel erre vonatkozóan semmilyen adat nem merült fel, amelyből minderre lehetne következtetni.

A felek tehát abban állapodtak meg, hogy a szerződést felmondással megszüntető fél köteles kártalanítást fizetni a másik fél részére, amely kapcsán hangsúlyozta azt az elsőfokú eljárás során is kifejtett álláspontját, hogy ez még a felmondás korlátozásának sem minősül, ha azonban annak is minősülne, úgy erre a Ptk. 6:278. § (4) bekezdésének második mondata lehetőséget ad. Hangsúlyozta azt is, hogy a felek megállapodása arra is kiterjedt, hogy az alperes az átvett munkavállalók után fejenként 250.000 forint közvetítési díjat köteles fizetni. E tekintetben ugyan ellentmondásos a szerződés 18. pontja, azonban a tanúk egyértelműen alátámasztották a felek ezzel kapcsolatos szerződéses akaratát. A Munka Törvénykönyvének 216. §-a pedig nem tiltja az ilyen tartalmú megállapodás megkötését.

Állítása szerint megfelelően bizonyította továbbá a "számlatartozás" címén előterjesztett 17.462.607 forint összegű igényét is.

5.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását annak helyes ténybeli és jogi indokai alapján. Rámutatott arra, hogy a bizonyítékokat összességükben megvizsgálva egyértelmű, hogy a felek a felmondás jogát kizárták. Az következik abból is, hogy a szerződés nem rendelkezik a munkavállalók határozott idő alatti átvételével kapcsolatos szabályokról, jogkövetkezményekről, hiszen a felperes nem számított arra, hogy a kizárt felmondási jog ellenére a szerződés mégis felmondása kerülhet. Az sem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes a válaszlevelében a felmondást jogellenesnek minősítette arra hivatkozással, hogy rendes felmondásra nincs mód. Ezt az álláspontot képviselte a keresetlevelében is, majd az alperesi védekezésre tekintettel a peres eljárás folyamán módosította tényelőadását és jogi okfejtését a felmondás lehetőségével kapcsolatos alapvető kérdésben. A felperes tehát a szerződés mint okirati bizonyíték tartalmával és saját korábbi tényelőadásával is ellentétbe került, így az egyébként ténylegesen elfogulatlannak nem nevezhető tanúk megalapozatlan és alapvető jogkérdésekben a szerződéssel ellentétes, azonban egymással egyező vallomásai nem alkalmasak a tényállás

tisztázására, sőt állításaik elfogadása nyilvánvaló iratellenességet okozna.

Fenntartotta azon álláspontját is, hogy a közvetítési díjra vonatkozó kikötés érvénytelen, továbbá az is megállapítható, hogy a hivatkozott rendelkezés a felmondás közlésekor még nem volt hatályban, mivel azt csak a 2018. január 1-jét követően átvett munkavállalókra terjed ki.

A számlatartozás kapcsán rámutatott, hogy a felperes még érdemi tényelőadást sem tett abban a körben, hogy mely szolgáltatásokat végezte el, amelynek kapcsán ellenszolgáltatás megfizetésére kéri kötelezni az alperest. A rendelkezésre állást pedig a szerződés nem tartalmazza, azt nem teszi díjkötelessé.

6.

Az elsőfokú ítéletnek fellebbezéssel nem érintett rendelkezése nem volt, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül.

7.

A fellebbezés nem alapos.

8.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a rendelkezésre álló okiratok alapján kiegészíti azzal, hogy a felek által korábban, 2012. szeptember 12-én munkaerő-kölcsönzés tárgyában megkötött szerződés 8.b) pontja a perbeli szerződésben foglaltakon túl megszűnési okként szabályozta bármelyik fél 60 napos határidővel, írásban történő indokolás nélküli felmondását is.

8.1

Az elsőfokú bíróság a fentieket meghaladóan a releváns tényeket megállapította, érdemi döntésével és indokaival az ítéltábla egyetért, a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján csak utal a határozat helyes indokaira.

8.2

Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felek a perbeli szerződésükben a felmondás jogát kizárták, amely az elsőfokú bíróság által hivatkozottakon túl következik abból is, hogy korábbi szerződésük kifejezetten rögzítette az indokolás nélküli felmondás lehetőségét 60 napos határidővel, amelyhez képest a perbeli szerződés már nem tartalmaz arra vonatkozó megállapodást. Osztja az ítéltábla az alperesi ellenkérelem e körben kifejtett indokait, miszerint a szerződéses rendelkezések (11. pont, 18. pont harmadik bekezdése) nyelvtani és logikai értelmezéséből is az következik, hogy a felek maguk sem számoltak azzal, hogy a szerződés rendes felmondással megszűnhet.

A felperes helyesen hivatkozott a fellebbezésében arra, hogy a felek szerződéskötés során tett nyilatkozatai a szerződés értelmezésekor figyelembe vehetők, azonban a kihallgatott tanúknak az elsőfokú tárgyaláson előadott, a felmondással kapcsolatos jogértelmezése nyilvánvalóan nem minősül a felek által a szerződéskötés során tett nyilatkozatnak, így akként nem is értékelhető.

A szerződés közvetítői díjra vonatkozó 18. pontja nem ellentmondásos, abból egyértelműen és aggálymentesen megállapítható, hogy a felperes csak a határozott idő lejártát követő időszakban átvett munkavállalók után jogosult közvetítői díjra, amely okszerűen következik abból is, hogy a felek a korábban kifejtettek szerint nem számoltak a szerződés rendes felmondással való megszűnésével.

Az elmaradt megbízási díj címén igényelt követelés vonatkozásában sem tartalmaz a fellebbezés olyan érveket, amelyek alkalmasak lennének a döntés megváltoztatására, mivel az abban foglaltak az ítélet indokolását érdemben nem támadják.

9.

A kiejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján – helyes indokaira tekintettel – helybenhagyta.

10.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 239. §-a szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes ügyvédi képvisellel felmerült másodfokú perkötségének megfizetésére, melynek mértékét az ítéltábla a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5)-(6) bekezdései alapján, a másodfokú eljárás kisebb munkaterhére, a kifejtett képviseleti tevékenységre is tekintettel mérsékelt összegben állapította meg.

Budapest, 2018. május 24.

. Sándor Ottó s. k.
a tanács elnöke

dr. Balsai Csaba Zoltán s. k.
előadó bíró

dr. Buglyó Gabriella s. k.
bíró

A kiadmány hitelül:

bíróági tisztviselő